

1. Âşıklık geleneğimiz yazı olmadan önce şekillenmeye başlayan ve günümüze kadar da varlığını sürdüren bir gelenektir. Âşıklık geleneği kültür varlığımızın önemli bir parçasıdır. Geçmişten bugüne nazım şekli, ölçü, kafiye, nazım birimi, ahenk, konu, durak vb. yönlerden biçimlenerek gelmiş, âşıklık yaşantısı olarak da kendine özgü biçimlenen özellikler kazanmıştır. Bu gelenek başlangıçtan beri oluşan her gelişmeyi bugüne kadar taşımadığı gibi, sürekli aynı anlayışta kalmamış; girip çıktığımız medeniyet ve kültür dairelerine bağlı olarak değişimler yaşamıştır. İslamiyet öncesinde şekillenen âşıklık geleneği İslamiyet'le birlikte bazı özelliklerini kaybederken bazı özellikleri de yeniden üretmiştir. Bu bakımdan âşıklık geleneğini başlangıçtan bugüne belli bir kalıba girdikten sonra hiç değişmeyen yapısal özelliklere sahip bir gelenek olarak düşünmemek lazımdır.

Bu parçada "âşıklık geleneğiyle" ilgili vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Temellerinin İslamiyet öncesi dönemde atıldığı
B) Kendine özgü biçim özelliklerinin olduğu
C) Kültür varlığımızın önemli bir parçası olduğu
D) Farklı kültürlerin izlerini taşıdığı
E) Sürekli değişerek günümüze ulaştığı

2. Edebiyat, toplumsal birlik sağlar; millî benliği güçlendirir. Fertler birbirine millî, tarihi birliği ve değerleri ilan eden, pekiştiren şiirlerle birbirine daha çok bağlanır. Her bağımsız ülkenin en azından bir millî marşı vardır. Şair geleceğin habercisi gibi toplumsal meselelerde liderlik yapar. Edebiyat tarihleri bunun örnekleriyle doludur. Edebiyat topluma ayna tutar, onun kendisiyle yüzleşmesini sağlar. Dünyanın bütün telaşından sonra oturup okunan birkaç mısra, düşünmeye ve anlamaya sevk eden bir kitap kadar insanı dinlendiren, insanı ve dünyayı anlamasını sağlayan başka hiçbir şey yoktur. Şairin sevgilisine dediği gibi "Sırf bunun için sevseydim seni." Edebiyat sırf bunlar için sevilabilir bir şeydir ki, buradaki sırf kelimesi gerçekte hayatın tamamını kapsamaması açısından ironiktir. Yani edebiyat sırf hayattır.

Bu parça aşağıdaki soruların hangisine cevap olarak verilmiş olabilir?

- A) Edebiyat nedir, işlevi ne olmalıdır?
B) Edebiyatın toplumu yansıtmaya gibi bir görevi var mıdır?
C) Edebiyatçı ve dönem arasında nasıl bir ilişki vardır?
D) Hayatı yansıtmada edebiyat kadar başarılı başka bir tür var mıdır?
E) Edebiyatın toplum yararına yapılması gibi bir zorunluluğu var mıdır?

3. Yaşamımız boyunca bizi sonsuz güzelliklere ulaştıran şiir, kuşkusuz sürekli bir çalışmanın ürünüdür. Emeksiz, disiplinsiz hiçbir yetenek meyve veremeyeceği için şiir yazmak da sürekli bir disiplin ve çalışma ister. Gerçek bir şiirin nasıl yazılacağı konusunda elbette ki elimizde hazır formüller yoktur. Bu konuda belirlenmiş bir ölçü de olamaz. Çünkü her şair ayrı bir değerdir ve ayrı bir poetika üretir. Örnek verilebilecek, taklit edilebilecek tek bir poetika yoktur. Yalnız, şimdiye kadar yazılmış iyi şiirlerin ortak noktasına baktığımızda ise, kendisinden önceki şiirleri aşan, yaşanan çağa damgasını vuran, evrensel değerlerin derinliğini taşıyan, fikirlere aydınlık ve kuvvet veren, tüm insanlığı sarabilecek söyleyiş, duyuş, düşünüş güzelliğine varan türde özelliklere sahip olduğunu görüyoruz.

Bu parçadan yola çıkarak iyi bir şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ezberlenmesi kolay, usta işi eserlerdir.
B) Nasıl yazılacağı ile ilgili çok şey söylenecek de farklı düşünceler mevcuttur.
C) Etkileyici üslubu, düşünsel boyutuyla tüm evrene seslenen şiirlerdir.
D) Her şair ayrı bir değer olduğu için iyi şiirin ölçütleri de her çağda değişmektedir.
E) Sürekli bir disiplin ve çalışmanın ürünü olan her şiiri iyi şiir olarak nitelendirmek mümkün değildir.

4. Sinema neden yapay? Öncelikle aktör ve aktrislerin mükemmel bir oyunculuk sergilemeleri çok da önemli değil, çünkü hatalar ışık ve ses oyunları ile kamufle edilebiliyor. Ayrıca farklı zaman ve mekânlarda çekilmiş sahneler birleştirildiği için tiyatroya nazaran daha kopuk olaylar zinciriyle karşı karşıya geliyoruz. Ve karşımızda iki boyutlu düz bir ekran, ne kadar gerçekçi olabilir ki? Tiyatroya gelince; hata kabul etmediği için oyuncuların çok iyi hazırlanmış olmasını ve mükemmelliği gerektiriyor. Ses tonları, mimikleri, vücut hareketleri tam karşınızda; her şey olduğu gibi yalın bir şekilde size yansıtılıyor ve oyuncular sizin farkınızda, sizinle göz teması kuruyorlar, yeri geldiğinde izleyicilere yönelik bir şeyler söylüyorlar. Bundan daha güzel ne olabilir ki?

Bu parçadan tiyatro ile ilgili asıl ulaşılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sinemaya göre tarihinin daha eski dönemlere uzanması
B) Sinemaya göre daha doğal, hayatın içinde ve canlı olması
C) Sinemaya göre daha fazla emek istemesi
D) Sinemadaki hata payının tiyatrodan olmaması
E) Sinema ve tiyatro arasında ortak noktaların fazlalığı

5. Sanal dünya, içinde yaşadığımız gerçek dünyanın önüne geçmiş durumda. Bir bakıma gerçek olanı yitirdiğimiz bir dünya. Gerçek dünyadaki ilişki kurma biçimleri, statüler, hiyerarşiler, duruşlar, değerler ile olan ilişki gibi hususların pek çoğuna sanal dünyada rastlamamak gibi bir olumsuzluk söz konusu. Gerçek dünyada muhatap olamayacağınız insanlarla pekâlâ sanal dünyada muhatap olma riski var. Bu risk bazen insanı eksilten, değer meselesiyle yüz yüze getiren tecrübelerle de gebe. Çünkü farklı karakterler ve niyetlerle karşılaşabileceğiniz bir sürü insan... Ve öyleleri de olabilir ki gerçek dünyada yer edinmemiş olmanın nefreti ve kızgınlığıyla sanal dünyada at koşturabilecek zihniyette.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Günümüz insanı Genel Ağ'ın (İnternet) her özelliğini kullanmak isterken aslında onun esiri konumuna düşüyor.
- B) Sanal dünyanın getirilerini göz ardı edemeyiz.
- C) Kendini sanal dünyaya fazlasıyla kaptıran günümüz insanın karşılaşabileceği pek çok olumsuzluk ve risk bulunmaktadır.
- D) Genel Ağ'daki (İnternet) dostlukların gerçek dostlukların yerine inşa edilmesi suyun üzerindeki köpüklere benzer.
- E) Değerlerin en çok aşındığı yerlerden birisi hatta birincisi Genel Ağ (İnternet) dünyasıdır.

6. Öğrenmek; sorup bilgi edinmek, yetenek ve beceri kazanmak olarak tarif ediliyor. Öğrenilen bilgiyi kullanım vakti geldiğinde, kafamızın içindeki bilgisayardan çıkartıp onu gereği gibi kullanmak, öğrenmeye anlam katıyor. Bilgiyi hayatında uygulayabilmek, çevresindekilere bilgisini aktarabilmek çok önemli. Öğrenmenin neticesinde o konuda bilgili olduğumuzu hissettiremiyorsak öğrenmenin bir amacı kalmıyor. Diplomalı cahil hâline geliyoruz.

Yukarıdaki parçada öğrenmenin özellikle hangi yönü üzerinde durulmaktadır?

- A) Öğrenmenin işlevi
- B) Öğrenme güçlüğü
- C) Öğrenmeyi öğrenme
- D) Öğrenmenin aktarımı
- E) Öğrenme ve çevre ilişkisi

7. Aynı dili konuşuyor olmak birbirini anlamak için yeterli olsaydı, sanırım yeryüzünde hiçbir tartışma yaşanmazdı. Gerçekte kelimeler, bir ağacın toprak üstündeki kısmı gibidir; toprağın altında, o gövdeyi ve dalları besleyen kökler vardır. Kelimelere yüklenen anlam meyveleri de işte bu köklerle doğrudan ilgilidir. İki insan, bakış açısındaki farklılık dolayısıyla aynı hâli ve nesneyi ifade için iki ayrı kelime kullanabildiği gibi, aynı kelimeye iki farklı -ve hatta zıt- anlam da yükleyebilmektedir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Diller tek kaynaktan fıksırda da zaman içinde çok ayrı kollara ayrılarak medeniyetlerin taşıyıcısı olmuştur.
- B) Milletler arasındaki düşünüş ve duyuş farklılıkları farklı dillerin ortaya çıkmasındaki etkenlerden en önemlisidir.
- C) Aynı dilin farklı lehçeleri arasında dilin kullanım alanı bakımından çeşitli farklılıklar vardır.
- D) Türkçe çok anlamlılığa sahip bir dil olduğu için zengin ifade olanaklarına sahiptir.
- E) Kelimelere yüklenen farklı anlamlar insanların yaşama, dünyaya bakışları ve yaşantı tarzlarıyla doğrudan ilgilidir.

8. (I) "Her şey bir insanı sevmekle başlar." diyor Sait Faik. (II) Sevgi tüm kapıları sonuna kadar açan tılsımlı bir anahtardır. (III) Siz eğer çocuğunuzu bu tılsımla büyütürseniz o da kendisinden sonraki neslin yetişmesinde bu yolu tutacaktır. (IV) Böylece günümüz insanlığının aslında en büyük problemi olan sevgisizlik aşılacak ve sevgi tohumlarının ekildiği bir mutluluk ormanında büyüyecekler çocuklarımız. (V) Tüm insanlar sevgi bankasına bolca yatırım yapmalıdır.

Bu parçada anlatılanı en genel şekilde ifade eden cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.   E) V.

1. E   2. A   3. C   4. B   5. C   6. D   7. E   8. B